

**ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
TARYBA**

**SPRENDIMAS
DĖL ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS
PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2017 METŲ ATASKAITOS IR ŠILALĖS
RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2016 METŲ
ATASKAITOS**

2018 m. kovo d. Nr. T1-
Šilalė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimo Nr. 606 „Dėl Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos teikimo tvarkos“ 1.1 papunkčiu, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitorinio) įstatymo 2 straipsnio 6 dalimi ir 10 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. kovo 2 d. įsakymo Nr. V-292 „Dėl Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos formos patvirtinimo“ 2 punktu, Šilalės rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

1. Patvirtinti Šilalės rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2017 metų ataskaitą (pridedama).

2. Patvirtinti Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2016 metų ataskaitą (pridedama).

3. Paskelbti informaciją apie priimtą sprendimą vietinėje spaudoje, o visą sprendimą – Šilalės rajono savivaldybės svetainėje www.silale.lt.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo numatyta tvarka.

Meras

Jonas Gudauskas

PATVIRTINTA
Šilalės rajono savivaldybės tarybos
2018 m. kovo 29 d. sprendimu
Nr. T1-94

ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2017 METŲ ATASKAITA

I SKYRIUS

BENDRA INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ SVEIKATOS BŪKLĘ

Informacija apie savivaldybės gyventojų sveikatos būklę pateikiama Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2016 metų ataskaitoje.

II SKYRIUS

SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOMS VYKDYTI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

PIRMASIS SKIRSNIS VEIKSNIŲ APŽVALGA

Veiksnių pavadinimas	Poveikis	Pasiūlymai (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, savivaldybės tarybai)
1	2	3
Išoriniai veiksniai		
Visuomenės sveikatos priežiūra priskirta valstybės deleguojamai funkcijai	Skiriamas tolygus finansavimas, savalaikis priemonių ir veiklų planavimas, visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo didėjimas	
Tarpžinybinio ir tarpsektorinio bendradarbiavimo didėjimas	Darbas įvairiose darbo grupėse ir komisijose didina visuomenės sveikatos priežiūros svarbą	
Nėra teisės aktų, reglamentuojančių visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų nomenklatūrą, paslaugų teikimo aprašymą, trūksta visuomenės sveikatos priežiūros veiklai metodikų, kurios būtų pagrįstos mokslu ir praktika	Negalima užtikrinti kokybiško paslaugų teikimo savivaldybėje	Siūloma parengti moksliniais tyrimais pagrįstas metodikas ir priemones bei aiškiai apibrėžtą paslaugų katalogą ir įkainius
Nepakankamas kitų sektorių indėlis į visuomenės sveikatos priežiūrą	Nesuderinti valstybinių įstaigų veiksmai	Siūloma rengti konkrečias tarpžinybinio bendradarbiavimo visuomenės sveikatos srityje programas ir priemones

Neapibrėžta visuomenės sveikatos programos sąvoka, finansavimo kriterijai. Savivaldybės negauna lėšų valstybinių visuomenės sveikatos programų finansavimui	Savivaldybėse finansuojamos ne unifikuotos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos, o programos. Taip pat, skiriamos finansavimo sumos yra labai skirtingos atskirose savivaldybėse	Siūloma parengti reglamentą, kuriame būtų pateikti pavyzdiniai savivaldybių sveikatos programų rengimo, finansavimo, įgyvendinimo ir kontrolės nuostatai
Šalies gyventojai nėra skatinami sveikiau gyventi	Didelis gyventojų abejingumas ir atsakomybės bei motyvacijos keisti gyvenimo būdą stoka	Siūloma skatinti gyventojus gyventi sveikiau per draudiminę sistemą
Nepakankamas sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas mokyklose	Dideli mokyklų ir ikimokyklinių ugdymo įstaigose visuomenės sveikatos priežiūros specialistų priskirtų mokinių normatyvai 1 etatui	Siūloma mažinti sveikatos priežiūros specialisto normatyvą. Bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose 1 visuomenės sveikatos priežiūros specialisto etatui miesto gyvenamosiose vietovėse nustatyti – 600 vaikų, kaimo vietovėse – 300 vaikų.
Nepakankamas valstybės dėmesys sveikatos ugdymui mokyklose	Nėra privalomos sveikatos ugdymo ir mokymo pamokos bendrojo ugdymo procese, sveikatos mokymas vyksta kaip popamokinė, būrelinė veikla	Švietimo ir mokslo ministerijai į mokinių mokymo programą įtraukti visuomenės sveikatos mokymą
Nėra vieningos unifikuotos visuomenės sveikatos priežiūros statistinės ataskaitos	Prašoma atskirų ataskaitų ir rodiklių, kurių rinkimas apsunkina specialistų darbą.	Siūloma sukurti vieną unifikuotą ataskaitą, kuria galėtų naudotis įvairios institucijos
Lietuvoje nėra sukurta visuomenės sveikatos specialistų kvalifikacijos kėlimo sistema	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistams trūksta žinių apie savivaldą, teisės aktų rengimą, pasirengimo darbui su politikais, žiniasklaida, darbui bendruomenėse, su mokiniais; nėra metinių kvalifikacijos kėlimo renginių planų, mokymai vyksta nenuosekliai	Teisiškai reglamentuoti biuruose dirbančių specialistų kvalifikacijos tobulinimą, daugiau dėmesio skiriant praktinių įgūdžių formavimui
Bendradarbiavimo tarp asmens ir visuomenės sveikatos įstaigų reglamentavimo nebuvimas	Neužtikrinta ankstyva rizikos veiksnių nustatymo korekcija. Dideli gydytojų darbo krūviai	Teisiškai reglamentuoti bendradarbiavimą tarp asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų (gyventojų siuntimo tvarka, duomenų mainai, kt.)
Sukurta Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema	Įdiegta Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema leidžia stebėti mokyklinio amžiaus asmenų sveikatos būklės kitimą ir su vaikų sveikatos gerinimu susijusius sprendimus priimti remiantis objektyvia ir išsamia informacija	
Visuomenės sveikatos biure specialistams keliama aukšti kvalifikaciniai reikalavimai (reikalingas aukštasis biomedicinos mokslų srities visuomenės sveikatos krypties	Mažas darbo užmokestis ir aukšti kvalifikacijos reikalavimai nemotyvuoja darbuotojų, vyksta darbuotojų kaita, todėl negalima užtikrinti kokybiškų sveikatos priežiūros paslaugų teikimo mokyklose	Skirti visuomenės sveikatos funkcijų vykdymui pakankamus asignavimus. Skaičiuojant darbo apmokėjimo dydį skirti pareiginės algos A lygio

ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) bei mokėjimas vykdyti daugybę funkcijų, neatitinka jiems mokamo atlyginimo		mažiausio ir didžiausio pastovios dalies koeficiento sumos aritmetinį vidurkį, padaugintą iš pareiginės algos bazinio dydžio
Vidiniai veiksniai		
Įsteigta visuomenės sveikatos priežiūros specialisto pareigybė lopšelyje/darželyje	Visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo didėjimas, vieningas visuomenės sveikatos priežiūros veiklos koordinavimas, planavimas, metodinis vadovavimas	
Šilalės rajono savivaldybės tarybos ir Šilalės rajono administracijos teisės aktai užtikrina Biuro veiklą, plėtrą ir projektų įgyvendinimą	Numatytas bendradarbiavimas su vietos Savivaldybės administracija, įstaigomis, NVO vykdant prevencines veiklas, priimant optimalius sprendimus	
Sukurta darbo organizavimo sistema su rizikos grupės asmenimis/pacientais	Didėja besigydančių nuo priklausomybės nuo alkoholio asmenų skaičius, didėja pasitikrinusių dėl tuberkuliozės asmenų skaičius, didėja gyventojų sąmoningumas vykdant Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašą	

ANTRASIS SKIRSNIS
INFORMACIJA APIE VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS
SAVIVALDYBĖJE VYKLANČIAS ĮSTAIGAS IR SPECIALISTUS

Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, įstaigos kodas 301523693, įsteigtas Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2007 m. lapkričio 29 d. sprendimu Nr. T1-292 „Dėl biudžetinės įstaigos steigimo“. Įstaiga įregistruota juridinių asmenų registre 2008 m. sausio 16 d.

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistai	Patvirtintų pareigybių skaičius	Užimtų pareigybių skaičius	Fizinių asmenų pagal amžiaus grupes skaičius			
				Iki 44 metų amžiaus	45–54 metų amžiaus	Daugiau nei 54 metų amžiaus	Iš viso
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdančios specialistai*:	10,75	10,75	5	7	1	13

1.1.	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdamas visuomenės sveikatos priežiūrą ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose mokinių, ugdymų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas;	6,75	6,75	1	7	1	9
1.2.	Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas;	1	1	1	-	-	1
1.3.	Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas;	2	2	2	-	-	2
1.4.	Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas.	1	1	1	-	-	1
2.	Savarankiškas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdamas specialistai *	-	-	-	-	-	-

* Pateikiami duomenys apie visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdančius visuomenės sveikatos priežiūros specialistus konkrečioje savivaldybės teritorijoje.

TREČIASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS INFORMACIJA APIE 2017-TUJŲ METŲ SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ
ĮGYVENDINIMO TIKSLUS, UŽDAVINIUS BEI PRIEMONĖS

(tūkst. Eur)

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	Finansavimo šaltiniai	Patvirtinti (patikslinti) 2017-ųjų metų asignavimai				Panaudoti 2017-ųjų metų asignavimai				Panaudojimo procentas
			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			
				išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti	
				iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Tikslas: Užtikrinti efektyvią ir modernią sveikatos apsaugą Šilalės rajono savivaldybėje		10,0	10,0	0,0	0,0	9,2	9,2	0,0	0,0	92
1.1.	Uždavinys: Formuoti visuomenės sveikos gyvensenos nuostatas ir ugdyti gyvenimo įgūdžius		10,0	10,0	0,0	0,0	9,2	9,2	0,0	0,0	92
1.1.1.	Priemonė: Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos įgyvendinimas	1.1.2	9,0	9,0	0,0	0,0	9,0	9,0	0,0	0,0	100
1.1.2.	Priemonė: Šilalės rajono savivaldybės triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių plano vykdymas	1.1.3	1,0	1,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	20
3.	Tikslas: Stiprinti ir kryptingai plėtoti visuomenės sveikatos priežiūros veiklą		52,8	52,8	23,0	0,0	52,8	52,8	23,0	0,0	100
3.1.	Uždavinys: Užtikrinti Šilalės rajono visuomenės sveikatos biuro veiklą		52,8	52,8	23,0	0,0	52,8	52,8	23,0	0,0	100
3.1.1	Priemonė: Visuomenės sveikatos biuro išlaikymo užtikrinimas	1.1.3	45,9	45,9	23,0	0,0	45,9	45,9	23,0	0,0	100
3.1.2.	Sukurti darbo organizavimo sistemą su rizikos grupės asmenimis	1.1.3	6,9	6,9	0,0	0,0	6,9	6,9	0,0	0,0	100
1.	Tikslas: Užtikrinti efektyvų valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų vykdymą		110,8	110,8	64,8	0,0	110,8	110,8	64,8	0,0	100

1.1.	Uždavinys: Efektyviai organizuoti Savivaldybės administracijos darbą vykdant Savivaldybei teisės aktais priskirtas valstybės funkcijas		110,8	110,8	64,8	0,0	110,8	110,8	64,8	0,0	100
1.1.17.	Priemonė: Savivaldybės visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėseną	1.1.1	40,5	40,5	21,5	0,0	40,5	40,5	21,5	0,0	100
1.1.18	Priemonė: Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros užtikrinimas	1.1.1	70,3	70,3	43,3	0,0	70,3	70,3	43,3	0,0	100
	1. Iš viso savivaldybės biudžetas		173,6	173,6	87,8	0,0	172,0	172,0	87,8	0,0	99
	iš jo:		173,6	173,6	87,8	0,0	172,0	172,0	87,8	0,0	99
	1.1. bendrojo finansavimo lėšos										
	1.1.1. valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija	1.1.1	110,8	110,8	64,8	0,0	110,0	110,0	64,8	0,0	99
	1.1.2. Visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa	1.1.2	9,0	9,0	0,0	0,0	9,0	9,0	0,0	0,0	100
	1.1.3. kitos savivaldybės biudžeto lėšos	1.1.3	53,8	53,8	23,0	0,0	53,0	53,0	23,0	0,0	99
	1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos										
	2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)										
	Iš viso (1+2)		173,6	173,6	87,8	0,0	172,0	172,0	87,8	0,0	99

Paaiškinimai:

1. (n) – ataskaitiniai metai.

2. Skiltyje „Tikslo, uždavinio, priemonės kodas“ įrašomi programos tikslų, uždavinių ir priemonių kodai iš Savivaldybės strateginio veiklos plano.

3. Skiltyje „Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas“ įrašomi programos tikslų, uždavinių ir priemonių pavadinimai iš Savivaldybės strateginio veiklos plano.

4. Nurodant asignavimus pagal šaltinius:

4.1. Eilutėje „1. Iš viso savivaldybės biudžetas“ nurodomi asignavimai iš savivaldybės biudžeto, t. y. įstatymu nustatyti asignavimai asignavimų valdytojui visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti;

4.2. Eilutėse „1.1. bendrojo finansavimo lėšos“ ir „1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos“ lėšas nurodo Europos Sąjungos finansinę paramą administruojančios institucijos ir naudojančios (techninės paramos lėšas) institucijos;

4.3. eilutėje „2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)“ lėšas nurodo institucijos, kurios gauna lėšų iš paramą administruojančių institucijų arba tiesiogiai iš Europos Sąjungos institucijų vykdomiems projektams finansuoti (dėl kurių pasirašytos sutartys, priimti sprendimai dėl lėšų skyrimo) ir kitų teisėtai gautų lėšų.

5. Jeigu 2017 -taisiais metais asignavimų panaudota mažiau ar daugiau, nei patvirtinta (patikslinta), nurodomos susidariusių skirtumų priežastys.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
BENDRADARBIAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ SAVIVALDYBĖJE

Nevyriausybinių organizacijų dalyvavimas sveikatinimo veikloje priimant su visuomenės sveikata susijusius sprendimus	Ūkio subjektų indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje	Kitų sektorių įstaigų ir institucijų indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje
Sporto klubas „Jūra“ dalyvavo sveikatinimo veikloje, organizavo fizinio aktyvumo renginius	Šilalės policijos komisariatas nukreipė asmenis į privalomuosius mokymus apie alkoholio ir narkotikų žalą sveikatai, dalyvavo sveikatinimo projektuose, darbo grupėse	VTAS atrinko socialinės rizikos asmenis dalyvauti psichologų užsiėmimuose ir individualiose konsultacijose, specialistai dalyvavo Biuro organizuojamuose kvalifikacijos kėlimo seminaruose, pasitarimuose
Šilalės krašto neįgaliųjų sąjunga dalyvavo įvairiuose sveikatinimo projektuose, sukviėtė narius į sveikatinimo renginius, paskaitas, skleidė informaciją apie sveiką gyvenseną, profilaktines programas ir kitas su sveikatinimu susijusias sritis. Dalyvavo Bendruomenės sveikatos tarybos veikloje, teikė pasiūlymus dėl sveikatinimo veiklos įgyvendinimo	Šilalės rajono mokyklos aktyviai dalyvavo įvairiuose sveikatinimo projektuose (Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos bei bendruomenių projektuose), dalyvavo tyrimuose, sukviėtė tėvus, mokytojus, mokinius į Biuro organizuojamas paskaitas, skyrė nemokamai patalpas. Šilalės Dariaus ir Girėno progimnazija bei Simono Gaudėšiaus gimnazija nemokamai skyrė salę Visuomenės sveikatos biuro užsiėmimams vykdyti	Seniūnijų socialiniai darbuotojai užtikrina soc. rizikos šeimų dalyvavimą psichologo užsiėmimuose, individualiose konsultacijose; Sukviėtė gyventojus į sveikatinimo renginius, skyrė nemokamai patalpas; Bendradarbiavo organizuojant specializuotą pagalbą asmenims, turintiems priklausomybę nuo alkoholio; Bendradarbiavo organizuojant profilaktinius sveikatos patikrinimus dėl tuberkuliozės ir organizavo asmenų atvykimą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą. Dalyvavo Biuro organizuojamuose seminaruose, mokymuose
VšĮ „Azzara“ vykdė moterų sveikatos patikrą dėl krūties vėžio, teikė informaciją apie veiklos rezultatus	Klaipėdos apygardos probacijos tarnyba nukreipė elgesio problemų turinčius bei smurtaujančius asmenis dalyvauti Visuomenės sveikatos biuro elgesio pataisos programos užsiėmimuose, bendradarbiavo vykdant Priklausomybės nuo alkoholio mažinimo programą	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius bendradarbiavo organizuojant seminarus, renginius, tyrimus rajono ugdymo įstaigose, organizavo sporto šventes, koordinavo Neformaliojo vaikų švietimo programos įgyvendinimą, Vaikų ir jaunimo vasaros poilsio programas
Rajono bendruomenių atstovai sukviėtė gyventojus į sveikatinimo renginius, paskaitas, skyrė patalpas, dalyvavo darbo grupėse, socialinės paramos teikimo posėdžiuose, kur	Šilalės švietimo pagalbos tarnyba bendradarbiavo organizuojant seminarus, kviečiant lektorius, išdavė kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimus, organizavo paskaitas Trečiojo amžiaus universitetui sveikatos	Turto valdymo ir ekonomikos skyrius svarstė ir aptarė licencijų prekiauti alkoholio ir tabako gaminiais išdavimo sąlygas

<p>priėmė sprendimus, susijusius su visuomenės sveikata. Dalyvavo sveikatinimo projektuose, Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėse</p>	<p>stiprinimo srityje</p>	
<p>Šilalės visuomeninių jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritasis stalas“ dalyvavo sveikatinimo renginiuose, padėjo Biurui įvairių renginių metu</p>	<p>Šilalės sporto mokykla skatino fizinį aktyvumą. Organizavo suaugusiųjų ir vaikų varžybas, dalyvavo olimpinuose festivaliuose. Organizavo ir vykdė „Mokinių sveikatinimo ir mokymo plaukti“ bei „Saugus ir aktyvus vandenyje“ programas, aerobikos užsiėmimus vandenyje</p>	<p>Savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyrius skatino ekologinį ūkininkavimą</p>
<p>Bendruomenės sveikatos taryba skirstė lėšas programos priemonėms įgyvendinti, nustatė programų priemonių prioritetines sritis, teikė pasiūlymus Savivaldybės administracijos direktoriui</p>	<p>Šilalės rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigos vykdė valstybines visuomenės sveikatos priežiūros programas, pacientus švietė įvairiomis sveikatinimo temomis. Vykdė Priklausomybės nuo alkoholio mažinimo tvarkos aprašą, Tuberkuliozės profilaktikos Šilalės rajone tvarkos aprašą bei Šilalės rajono širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašą</p>	<p>Savivaldybės gydytojas organizavo visuomenės sveikatos priežiūrą, dalyvavo įvairių komisijų, susijusių su visuomenės sveikata, darbe, organizavo Lietuvos sveikatos programos, valstybinių sveikatos programų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje, numatė visuomenės sveikatos prioritetus, rengė ir derino teisės aktus, bendradarbiavo su Sveikatos apsaugos ministerija, Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centru, Narkotikų kontrolės departamentu, Valstybine visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba, Tauragės visuomenės sveikatos centru bei šio centro Šilalės skyriumi, Šilalės rajono valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, nevyriausybinėmis organizacijomis, teikė informaciją interneto svetainėje, vietinėje rajono spaudoje Šilalės rajono bendruomenei. Apie visuomenės sveikatos priežiūrą teikė informaciją atsakingoms institucijoms, padėjo suorganizuoti sveikatinimo seminarus, paskaitas, renginius</p>
<p>Asociacija „Anoniminių alkoholikų klubas „Vilties galia“ vykdė Priklausomybės nuo alkoholio mažinimo programą</p>	<p>VšĮ Šilalės rajono ligoninės specialistai konsultavo rizikos asmenis ir atliko krūtinės ląstos rentgenogramas, siekdami išaiškinti tuberkulioze sergančius bei nukreipė juos tolimesniam gydymui</p>	<p>Savivaldybės atstovas spaudai ir ryšiams su visuomene bei Komunikacijos ir informacinių technologijų skyriaus specialistai skleidė informaciją per žiniasklaidos priemones, informavo visuomenę apie visuomenės sveikatinimo renginius spaudoje ir Savivaldybės interneto svetainėje</p>

Sutrikusios psichikos žmonių bendrija dalyvavo sveikatinimo renginiuose, organizavo sveikatos stiprinimo renginius	UAB „Ambulansas“ Šilalės greitosios medicinos pagalbos stotis vežė socialinės rizikos asmenis į gydymo įstaigas dėl gydymo nuo priklausomybės alkoholiui ir pasitikrinti profilaktiškai dėl tuberkuliozės	Investicijų ir statybos skyrius vykdė, konsultavo, teikė metodinę pagalbą, rengė teisės aktus, susijusius su įvairiais projektais, vykdomais sveikatinimo veiklos srityje
Sporto ir sveikatingumo klubas „Olimpas“ dalyvavo Neformaliojo vaikų švietimo programos veikloje ir skatino fizinį aktyvumą bei sveiką gyvenimą	UAB „Medicina practica“ laboratorija bendradarbiavo su Visuomenės sveikatos biuru dėl multitestu dėl narkotinių medžiagų nustatymo šlapime atlikimo	Finansų skyrius bei Buhalterinės apskaitos skyrius derino klausimus dėl visuomenės sveikatos finansavimo, nagrinėjo visuomenės sveikatos programų finansines ataskaitas, rengė sąmatas
	Visuomenės sveikatos biuras dalyvavo darbo grupėse, komisijose, padėjo rengti teisės aktus, susijusius visuomenės sveikata, vykdė vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūrą, visuomenės sveikatos stiprinimą bei stebėseną. Vykdė bei koordinavo Priklausomybės nuo alkoholio mažinimo tvarkos aprašą, Tuberkuliozės profilaktikos Šilalės rajone tvarkos aprašą bei Šilalės rajono širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašą. Dalyvavo Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis finansuojamame Šilalės rajono savižudybių prevencijos projekte bei teikė projektinį pasiūlymą dėl regiono projekto „Sveikos gyvenimos skatinimas regioniniu lygiu“ Nr. 08.4.2-ESFA-R-630 įgyvendinimo (projektas „Šilalės rajono gyventojų sveikatos stiprinimas ir sveikos gyvenimos ugdymas“)	Savivaldybės administracijos Teisės ir viešosios tvarkos skyriaus, Personalo ir ūkio skyriaus darbuotojai Savivaldybės gydytojui, asmens ir visuomenės sveikatos įstaigoms teikė pagalbą rengiant teisės aktus, susijusius su visuomenės sveikatos priežiūra
	Šilalės r. socialinių paslaugų namai ir Šilalės rajono savivaldybės pajūrio vaikų globos namai dalyvavo įvairiuose sveikatinimo projektuose, seminaruose, mokymuose sveikatinimo temomis	Savivaldybės sanitarijos inspektorius vykdė naminių gyvūnų priežiūros ir reguliavimo kontrolę, sanitarinės kontrolės objektų patikrą, siekdamas sustabdyti užkrečiamų ligų plitimą, rengė teisės aktus
	Tauragės apskrities priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba dalyvavo įvairiuose sveikatinimo projektuose, vedė paskaitas, mokymus vaikams nelaimingų atsitikimų ir traumų prevencijos temomis	

	Šilalės kultūros centras skatino vaikų ir jaunimo kūrybiškumą, užimtumą, fizinį aktyvumą. Skyrė patalpas rajono padaliniuose sveikatinimo veiklai vykdyti	
	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Šilalės skyrius bendradarbiaudamas su Biuru, organizavo specialistams sveikatinimo paskaitas	
	Tauragės teritorinės darbo biržos Šilalės skyrius bendradarbiaudamas su Biuru, organizavo bedarbiams sveikatinimo paskaitas	

III SKYRIUS

INFORMACIJA APIE VALSTYBINIŲ (VALSTYBĖS PERDUOTŲ SAVIVALDYBĖMS) VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ (VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE ESANČIOSE IKIMOKYKLINIO UGDYMO, BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE UGDOMŲ MOKINIŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS, VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS, VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENA) SAVIVALDYBĖJE VYKDYMĄ

PIRMASIS SKIRSNIS
VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE ESANČIOSE IKIMOKYKLINIO UGDYMO, BENDROJO UGDYMO IR PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE UGDOMŲ MOKINIŲ PAGAL IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO, PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė											Pastabos *	
		Planas				Įvykdyta				Įvykdymo procentas				
		Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių (paskaitose, pamokose, diskusijose, debatuose, konkursuose, viktorinose, varžybose ir kituose viešuose renginiuose) dalyvių skaičius (vnt.)	Žodinė, rašytinė ar vaizdinė informacija		Leidiniai (stendai, plakatai), (vnt.)	Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių (paskaitose, pamokose, diskusijose, debatuose, konkursuose, viktorinose, varžybose ir kituose viešuose renginiuose) dalyvių skaičius (vnt.)	Žodinė, rašytinė ar vaizdinė informacija		Leidiniai (stendai, plakatai), (vnt.)	Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių (paskaitose, pamokose, diskusijose, debatuose, konkursuose, viktorinose, varžybose ir kituose viešuose renginiuose) dalyvių skaičius	Žodinė, rašytinė ar vaizdinė informacija			Leidiniai (stendai, plakatai)
TV ir radijo laidos, video- ir audiosiužetai, (vnt.)	Straipsniai, informaciniai pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete (vnt.)		TV ir radijo laidos, video- ir audiosiužetai, (vnt.)	Straipsniai, informaciniai pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete (vnt.)			TV ir radijo laidos, video- ir audiosiužetai	Straipsniai, informaciniai pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Mokinių visuomenės sveikatos priežiūra														
1.	Informavimo veiksmai, iš viso (1.1.–1.2.):	6820	1	112	157	14897	1	115	113	218	100	103	72	išaugo poreikis
1.1.	Skirti mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos priežiūrai, iš	2150	1	8	36	2102	1	20	27	98	100	250	75	pagal poreikį

	viso: (1.1.1.–1.1.9.)													
1.1.1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	200	–	1	6	431	–	1	6	216	–	100	100	išaugo poreikis
1.1.2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	150	–	1	6	122	–	2	4	81	–	200	67	pagal poreikį
1.1.3.	Fizinis aktyvumas	500	–	4	6	408	–	15	2	82	–	375	33	pagal poreikį
1.1.4.	Psichikos sveikata (smurto, patyčių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	pagal poreikį
1.1.5.	Aplinkos sveikata	–	–	–	–	31	–	–	–	–	–	–	–	pagal poreikį
1.1.6.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	700	1	1	6	360	1	1	8	51	100	100	133	pagal poreikį
1.1.7.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	500	–	1	6	404	–	1	3	81	–	100	50	pagal poreikį
1.1.8.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	100	–	–	6	172	–	–	3	172	–	–	50	pagal poreikį
1.1.9.	Kitos	–	–	–	–	174	–	–	1	–	–	–	–	pagal poreikį
1.2.	Skirti mokinių, ugdomų pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos priežiūrai (1.2.1.–1.2.14.)	4670	–	104	121	12795	–	95	86	274	–	91	71	išaugo poreikis
1.2.1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	500	–	–	11	1666	–	–	9	333	–	–	82	išaugo poreikis
1.2.2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	1000	–	–	11	1123	–	1	9	112	–	–	82	pagal poreikį
1.2.3.	Fizinis aktyvumas	2000	–	2	11	2448	–	13	3	122	–	650	27	pagal poreikį
1.2.4.	Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	70	–	–	11	287	–	–	6	410	–	–	55	išaugo poreikis

1.2.5.	Aplinkos sveikata	-	-	-	11	1194	-	1	5	-	-	-	45	pagal poreikį
1.2.6.	Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	200	-	-	11	1007	-	1	7	504	-	-	64	išaugo poreikis
1.2.7.	Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	300	-	-	-	1026	-	1	7	342	-	-	-	išaugo poreikis
1.2.8.	Tuberkuliozės profilaktika	50	-	-	11	117	-	1	8	234	-	-	73	išaugo poreikis
1.2.9.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	100	-	1	11	2028	-	1	13	2028	-	-	118	išaugo poreikis
1.2.10.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	250	-	100	11	378	-	75	3	151	-	-	27	pagal poreikį
1.2.11.	Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	100	-	-	11	416	-	-	10	416	-	-	91	išaugo poreikis
1.2.12.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	100	-	1	11	470	-	-	3	470	-	-	27	išaugo poreikis
1.2.13.	Onkologinių ligų profilaktika	-	-	-	-	9	-	-	2	-	-	-	-	pagal poreikį
1.2.14.	Kitos	-	-	-	-	626	-	1	1	-	-	-	-	pagal poreikį
2.	Mokyklų, įsitraukusių į sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą, dalis (proc.)	17				25				147				įsitraukė 1 mokykla
3.	Suteiktų individualių konsultavimo paslaugų skaičius mokyklos bendruomenei (vnt.):	4860				5070				104				pagal poreikį
3.1.	Skirtų mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos priežiūrai, iš viso: (3.1.1.-3.1.3.)	600				551				92				pagal poreikį
3.1.1.	mokiniams	350				335				96				pagal poreikį
3.1.2.	mokinių tėvams	200				155				78				pagal poreikį
3.1.3.	mokyklų darbuotojams	50				61				122				pagal poreikį

3.2.	Skirtų mokinių, ugdomų pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos priežiūrai (3.2.1–3.2.3.)	4260	4519	106	pagal poreikį
3.2.1.	mokiniams	3500	2976	85	pagal poreikį
3.2.2.	mokinių tėvams	600	1245	208	išaugo poreikis
3.2.3.	mokyklų darbuotojams	160	298	186	išaugo poreikis
4.	Įvertintų mokinių profilaktinių patikrinimų pažymų skaičius (proc.):	99	100	101	pagal pažymą
4.1.	įvertintų mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, profilaktinių patikrinimų pažymų skaičius (proc.)	100	100	100	pagal pažymą
4.2.	įvertintų mokinių, ugdomų pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, profilaktinių patikrinimų pažymų skaičius (proc.)	99	100	101	pagal pažymą
5.	Suteiktų pirmos pagalbos ar gydytojo rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų mokiniams skaičius (1000 mokinių, vnt.):	155	312	201	išaugo poreikis
5.1.	mokiniams, ugdomiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas (1000 mokinių, vnt.)	35	69	197	išaugo poreikis
5.2.	mokiniams, ugdomiems pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas (1000 mokinių, vnt.)	120	243	203	išaugo poreikis

6.	Mokinių patikrų dėl asmens higienos, pedikuliozės skaičius (1000 mokinių, vnt.):	3700	3536	96	pagal poreikį
6.1.	mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, patikrų skaičius (1000 mokinių, vnt.)	2700	1951	72	pagal poreikį
6.2.	mokinių, ugdomų pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, patikrų skaičius (1000 mokinių, vnt.)	1000	1585	159	išaugo poreikis

ANTRASIS SKIRSNIS
INFORMACIJA APIE MOKINIŲ IR VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTŲ SKAIČIŲ

Eil. Nr.	Gyvenamoji vietovė*	Mokyklų skaičius	Mokinių** skaičius		Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pareigybių skaičius	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų pasiskirstymas pagal užimtą pareigybę		Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų išsilavinimas (kvalifikacija)	
			ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas	ugdomų pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas		1 ir daugiau	iki 1	Visuomenės sveikatos specialistai	Specialistai su įgytomis teisėmis
1	2	3	4	5	6	7	8	7	8
1.	Miesto	3	349	365	2	2	-	2	-
2.	Kaimo	9	400	79	4,75	4	3	1	6
3.	Iš viso (1. + 2.):	12	749	2956	6,75	6	3	3	6

* Pagal Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymą.

** Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenys (savivaldybės Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro n-tųjų metų įsakymo „Dėl žinybinės statistikos“ nustatyta tvarka Švietimo informacinių technologijų centrai pateikti duomenys).

TREČIASIS SKIRSNIS

VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJOS: VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS IR STEBĖSENA

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijai	Vertinimo kriterijaus reikšmė												Pastabos*
		Planas				Įvykdyta				Įvykdymo procentas				
		Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių (paskaitose, pamokose, diskusijose, debatuose, konkursuose, viktorinose, varžybose ir kituose viešuose renginiuose) dalyvių skaičius (vnt.)	Žodinė, rašytinė ar vaizdinė informacija		Leidiniai (stendai, plakatai), (vnt.)	Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių (paskaitose, pamokose, diskusijose, debatuose, konkursuose, viktorinose, varžybose ir kituose viešuose renginiuose) dalyvių skaičius (vnt.)	Žodinė, rašytinė ar vaizdinė informacija		Leidiniai (stendai, plakatai), (vnt.)	Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių (paskaitose, pamokose, diskusijose, debatuose, konkursuose, viktorinose, varžybose ir kituose viešuose renginiuose) dalyvių skaičius	Žodinė, rašytinė ar vaizdinė informacija		Leidiniai (stendai, plakatai) **	
TV ir radijo laidos, video- ir audiosiužetai, (vnt.)	Straipsniai, informaciniai pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete (vnt.)		TV ir radijo laidos, video- ir audiosiužetai, (vnt.)	Straipsniai, informaciniai pranešimai, publikacijos periodiniuose ir internete (vnt.)			TV ir radijo laidos, video- ir audiosiužetai	Straipsniai, informaciniai pranešimai, publikacijos periodiniuose ir internete						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Visuomenės sveikatos stiprinimas														
7.	Informavimo veiksmai, iš viso: (7.1–7.14)	4150	-	24	13	6509	-	21	13	157	-	88	100	pagal poreikį
7.1.	Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	200	-	5	2	1183	-	5	1	592	-	100	50	

7.2.	Sveika mityba ir nutukimo prevencija	100	-	2	1	70	-	1	1	70	-	50	100	
7.3.	Fizinis aktyvumas	3000	-	7	1	4089	-	5	1	136	-	71	100	
7.4.	Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	300	-	2	2	507	-	2	2	169	-	100	100	
7.5.	Aplinkos sveikata	-	-	-	1	45	-	-	2	-	-	-	200	
7.6.	Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	100	-	1	1	86	-	1	1	86	-	100	100	
7.7.	Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
7.8.	Tuberkuliozės profilaktika	70	-	2	1	99	-	2	1	141	-	100	100	išaugo poreikis
7.9.	Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	100	-	2	1	63	-	2	1	63	-	100	100	pagal poreikį
7.10.	Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.11.	Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	80	-	2	2	162	-	2	2	203	-	100	100	išaugo poreikis
7.12.	Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	100	-	-	1	90	-	-	1	90	-	-	100	pagal poreikį
7.13.	Onkologinių ligų profilaktika	100	-	1	-	87	-	1	-	87	-	100	-	pagal poreikį
7.14.	Kitos	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-

8.	Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programą baigusiu rizikos grupės asmenų skaičius (vnt.)	10	0	0	Programą pradėjo 6 asmenys, bet nebaigė
Visuomenės sveikatos stebėseną					
9.	Savivaldybės stebėtų visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių skaičius (vnt.)	51	51	100	pagal poreikį

** Skiltyse Nr. 6, 10, 14 nurodomas atmintinių ir lankstinukų skaičius (kadangi buvo nurodytas plane);

*Skiltyje Nr. 15 nurodomos nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys.

IV SKYRIUS
INFORMACIJA APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO
SPECIALIAJĄ PROGRAMĄ

PIRMASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS
PROGRAMOS LĖŠOS

(tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Surinkta lėšų
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos	–
2.	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos	9,0
3.	Savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų įmokos	–
4.	Kitos lėšos	–
5.	Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje	–
Iš viso:		9,0

ANTRASIS SKIRSNIS
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS
PROGRAMOS LĖŠOMIS ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS

(tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Programos / priemonės poveikio sritis	Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių skaičius	Skirta lėšų	Panaudota lėšų
1	2	3	4	5
1. Savivaldybės kompleksinės programos				
2.1.	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija	14	3,0	3,0
2.2	Užkrečiamųjų ligų prevencija ir kontrolė	1	0,2	0,2
2.5	Sveikos mitybos skatinimas ir nutukimo prevencija	6	2,0	2,0
2.6	Fizinio aktyvumo skatinimas	3	1,0	1,0
2.7	Lytinė sveikata	1	0,1	0,1
2.8	Nelaimingų atsitikimų ir traumų (tarp jų ir pirmos pagalbos teikimo) prevencija	1	0,1	0,1
2.9	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija	2	0,4	0,4
2.11	Kitos sritys (prevencinė medicina)	1	0,8	0,8
2. Savivaldybės strateginio veiklos plano priemonės				
2.3	Aplinkos sveikata (triukšmo prevencija, geriamo vandens, maudyklų vandens stebėseną)	1	0,4	0,4
3. Bendruomenių vykdytų programų / priemonių rėmimas				
2.6	Fizinio aktyvumo skatinimas	2	0,5	0,5
2.1	Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija	1	0,3	
2.9	Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija	1	0,2	0,2
4. Kita				
Iš viso lėšų:			9,0	9,0

Papaiškinimai: 1. Skiltyje „Eil. Nr.“ įrašyti lentelėje pateikiamų duomenų eilės numerį.

2. Skiltyje „Programos / priemonės poveikio sritis“ įrašyti savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis atskaitiniais metais finansuotų programų / priemonių poveikio sritis:

2.1. Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija;

2.2. Užkrečiamųjų ligų prevencija ir kontrolė;

- 2.3. Aplinkos sveikata (triukšmo prevencija, geriamojo vandens, maudyklų vandens stebėseną);
 - 2.4. Burnos higiena ir sveikata;
 - 2.5. Sveikos mitybos skatinimas ir nutukimo prevencija;
 - 2.6. Fizinio aktyvumo skatinimas;
 - 2.7. Lytinė sveikata;
 - 2.8. Nelaimingų atsitikimų ir traumų (tarp jų ir pirmosios pagalbos teikimo) prevencija;
 - 2.9. Psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių ir smurto prevencija;
 - 2.10. Visuomenės sveikatos stebėseną;
 - 2.11. Kitos sritys.
 3. Skiltyje „Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių skaičius“ įrašyti ataskaitiniais biudžetiniais metais vykdytų:
 - 3.1. savivaldybės visuomenės sveikatos kompleksinių programų skaičių pagal poveikio sritis;
 - 3.2. savivaldybės strateginio veiklos plano priemonių skaičių;
 - 3.3. savivaldybės bendruomenių vykdytų programų, priemonių skaičių;
 - 3.4. kitų programų, priemonių, nepriskirtinų išvardytoms 1, 2 ir 3 eilutėse, skaičius.
 4. Skiltyje „Skirta lėšų“ įrašyti Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšas, ataskaitiniais biudžetiniais metais skirtas atitinkamoms savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių sritims.
 5. Skiltyje „Panaudota lėšų“ įrašyti Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšas, faktiškai panaudotas atitinkamoms savivaldybės visuomenės sveikatos programų, priemonių sritims įgyvendinti per ataskaitinius biudžetinius metus.
 6. Eilutėje „Iš viso lėšų“ įrašyti Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų, skirtų ir panaudotų savivaldybės visuomenės sveikatos programoms, priemonėms įgyvendinti ataskaitiniais biudžetiniais metais, sumas.
-

PATVIRTINTA
Šilalės rajono savivaldybės tarybos
2018 m. kovo 29 d. sprendimu
Nr. T1-94

ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2016 METŲ ATASKAITA

IVADAS

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, tvarkyti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą charakterizuojančius rodiklius, kad remiantis išsamia informacija apie savivaldybės bendruomenės sveikatos būklę, sveikatos rizikos veiksnius, būtų galima planuoti ir įgyvendinti savivaldybės visuomenės sveikatos gerinimo priemones; taip pat vykdyti visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų sklaidą bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškųjų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje.

Ataskaitoje pateikiami ir aprašomi 2016 m. visuomenės sveikatos būklę atspindintys duomenys Šilalės rajono savivaldybėje. Pateikiami rodikliai (iš Valstybės delegaluotų savivaldybėms visuomenės sveikatos stebėsenos *pagrindinių rodiklių sąrašo projekto*) atspindi kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos programos (toliau – LSP) tikslai bei jų uždaviniai. LSP iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo savivaldybėse stebėsenai parengtas baigtinis pagrindinių rodiklių sąrašas (toliau – PRS), kurį sudaro 51 unifikuotas rodiklis, geriausiai apibūdinantis LSP siekinius.

Akcentuojama, kad kai kurių PRS projekte numatytų rodiklių šioje ataskaitoje pateikti nėra galimybės, kadangi nėra parengta skaičiavimo metodologija. Ataskaita parengta naudojant oficialius statistikos šaltinius ir Higienos instituto Sveikatos informacijos centro (toliau – HISIC) parengtą leidinį „Visuomenės sveikatos būklė savivaldybėse 2016 m.“

1. BENDROJI DALIS PAGRINDINIŲ STEBĖSENOS RODIKLIŲ SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS („ŠVIESOFORAS“)

Pagrindinio rodiklių sąrašo analizė ir interpretavimas („šviesoforo“ kūrimas) atliekamas siekiant palyginti 2016 m. Šilalės rajono savivaldybės rodiklius su Lietuvos vidurkiu. Vadovaujantis „šviesoforo“ principu, visos 60 Lietuvos savivaldybių suskirstytos į 5 grupes (po 12 savivaldybių kiekvienoje grupėje):

- ✓ 12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, priskiriamos *savivaldybių su geriausiais rodikliais grupei* ir žymimos **žalia spalva**;
- ✓ 12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis rodo prasčiausią situaciją, priskiriamos *savivaldybių su prasčiausiais rodikliais grupei* ir žymimos **raudona spalva**;
- ✓ Likusių 36 savivaldybių rodiklio reikšmės žymimos **geltona spalva**. Šių savivaldybių rodikliai interpretuojami kaip atitinkantys Lietuvos vidurkį.

PRS analizės ir interpretavimo tikslas – įvertinti, kokia esama gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situacija savivaldybėje, įvertinant Lietuvos sveikatos programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste, ir kokių intervencijų/priemonių reikia imtis, siekiant stiprinti savivaldybės gyventojų sveikatą ir mažinti sveikatos netolygumus.

Šilalės rajono gyventojų visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje analizuojamų rodiklių duomenys ir jų interpretavimas pateikiami 1 lentelėje „Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis“.

Remiantis profilio rodikliais ir jų interpretavimo rezultatais („šviesoforas“ ir santykis) pasirinktos 3 pagrindinio rodiklių sąrašo reikšmės, kurių rodiklis ar pokyčio kryptis prasčiausia palyginti su kitomis savivaldybės profilio reikšmėmis (raudonos spalvos pagrindinių rodiklių sąrašo reikšmės). Sudarytas Šilalės rajono probleminių visuomenės sveikatos sričių (temų) sąrašas. Šiose srityse atlikta atrinktų rodiklių detali analizė ir vertinimas. Parengti pasiūlymai.

Pirmame lentelės stulpelyje pateikiami PRS suskirstyti pagal Lietuvos sveikatos programoje numatomus įgyvendinti tikslus ir uždavinius. *Antrajame stulpelyje* pateikiama Šilalės rajono savivaldybės rodiklio reikšmė, *trečiajame* – atitinkamo rodiklio Lietuvos vidurkio reikšmė, *ketvirtajame* – mažiausia reikšmė tarp visų savivaldybių, *penktajame* – didžiausia reikšmė tarp visų savivaldybių, *šeštajame* – savivaldybės rodiklio interpretavimas (reikšmės savivaldybėje santykis su Lietuvos vidurkio reikšme ir savivaldybės vietos tarpe visų savivaldybių pavaizdavimas pagal „šviesoforo“ principą).

Rodiklis	Savivaldybės rodiklis	Absolūtus skaičius	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva
1	3		4	5	6	7
Strateginis tikslas - pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai						
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (metais)	72,4		74,9	70	77,2	0,97
Išvengiamas mirtingumas (proc.)	30,5	120	33,7	24,8	42,8	0,91
1 tikslas. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį						
1.1. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą						
Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) (100 000 gyv.)	20,7	5	28,7	11,4	75	0,72
Standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklis (X60-X84) (100 000 gyv.)	23,3		28,2	11,4	75	0,83
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose skaičius (1 000 gyventojų)	73	159	66,2	33,5	134,2	1,10
Socialinės rizikos šeimų skaičius (1 000 gyventojų)	4,9	117	3,4	1,2	7,9	1,44
Ilgalaikio nedarbo lygis (proc.)	2,1	328	2,2	0,6	8,1	0,95
Gyventojų skaičiaus pokytis (1 000 gyventojų)	-16,1	-388	-14,2	-24,5	-4,2	1,13
1.2. Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu						
Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01–Y98) (100 000 gyventojų)	87,1	21	106,8	70,3	187,2	0,82
Standartizuotas mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (V01–Y98) (100 000 gyventojų)	89,3		105,5	68,8	189,6	0,85
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius (1 000 gyventojų)	352,2	1143	188,6	87,2	426,3	1,87
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius (1 000 gyventojų)	37	893	30,6	10,4	81,4	1,21
Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) (100 000 gyventojų)	62,2	15	40,1	17,8	114,5	1,55
2 tikslas. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką						
2.1. Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą						

Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius (10 000 darbingo amžiaus gyventojų)	0,7	1	0,9	0	2,6	0,78
Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje (10 000 gyventojų)	169,2	74	146,9	85,2	222,8	1,15
Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius (10 000 gyventojų)	62,6	91	65,8	46,3	108,4	0,95
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) (10 000 gyventojų)	10	24	77,6	10	126,2	0,13
2.2. Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį						
Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65-W74) (100 000 gyventojų)	8,3	2	6,6	0	26,7	1,25
Standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) (100 000 gyventojų)	6,6		6,5	0	26,7	1,02
Mirtingumas dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) (100 000 gyventojų)	20,7	5	14	0	39,6	1,48
Standartizuotas mirtingumo dėl nukritimo rodiklis (W00-W19) (100 000 gyventojų)	22,2		13,9	0	33,9	1,60
2.3. Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių						
Mirtingumas dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) (100 000 gyventojų)	16,6	4	8,6	0	29,5	1,93
Standartizuotas mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklis (V00-V99) (100 000 gyventojų)	17,4		8,5	0	28,6	2,05
Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) (100 000 gyventojų)	0	0	3,4	0	11,8	0,00
Transporto įvykiuose patirtų traumų (V00-V99) skaičius (100 000 gyventojų)	62,2	15	65,4	19,3	133,5	0,95
2.4. Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą						
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui.	65		1010	65	1010	0,10

Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams (proc.)	69		nėra	nėra	nėra	nėra
Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams (proc.)	68		nėra	nėra	nėra	nėra
3 tikslas. Formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą						
3.1. Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą						
Mirtingumas dėl prižasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (100 000 gyventojų)	0	0	4,5	0	11,1	0,00
Standartizuotas mirtingumas dėl prižasčių, susijusių su narkotikų vartojimu (100 000 gyventojų)	0		4,6	0	10,5	0,00
Mirtingumas dėl prižasčių, susijusių su alkoholio vartojimu (100 000 gyventojų)	24,9	6	23,4	7,4	64,3	1,06
Standartizuotas mirtingumo dėl prižasčių, susijusių su alkoholio vartojimu (100 000 gyventojų)	28,9		23	7,8	64,7	1,26
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) (100 000 gyventojų)	12,4	3	54,2	0	247,3	0,23
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstitis mažmenine prekyba tabako gaminiais (asmenų skaičius)	199,3	121	172,4	115,7	274,8	1,16
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstitis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais.	178,6	135	150,2	78,7	285	1,19
3.2. Skatinti sveikos mitybos įpročius						
Kūdikų, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.).	43,5	101	35,4	13,6	73,5	1,23
4 tikslas. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius						
4.1. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais						
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius (1 000 gyventojų)	35,3	851	33,8	21,3	57,6	1,04

Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius (1 000 gyventojų)	5,7	110	6,6	3,9	10,1	0,86
4.2. Plėtoti sveikatos infrastuktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą						
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	4,3	121	2,1	4,3	1,3	2,05
Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius (10 000 gyventojų)	4,6	11	7,3	2,3	11,8	0,63
Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui	7,1	170088	8,5	6,3	11,1	0,84
Savivaldybei pavaldžių stacionarines asmens sveikatos priežiūras paslaugas teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų pacientų pasitenkinimo lygis	18,7		18,8	16,3	19,8	0,99
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) (100 000 gyventojų)	4,1	1	4,1	0	19,7	1,00
Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24, A50-A64) (10 000 gyventojų)	0,4	1	2,9	0	6,4	0,14
Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių	19,2	5	4,5	0	19,5	4,27
2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) (proc.)	95,2	219	93,7	88,7	99,5	1,02
1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina, 3 dozės) skiepavimo apimtys (proc.)	93,5	216	94,1	88,7	100	0,99
Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje (proc.)	37,8	790	17	5,7	54	2,22
Mokinių dantų ėduonies intensyvumo indeksas	4,5	1,4/3,1	4,2	2,5	5,8	1,07
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius (1000 gyventojų)	8,6	4	6,2	0	25,1	1,39
Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) (100 000 gyventojų)	999,5	241	805,5	574,6	1245,2	1,24

Standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) (100 000 gyventojų)	1022,5		804,4	651,6	1112,4	1,27
Mirtingumas nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) (100 000 gyventojų)	306,9	74	285,8	199,8	432,2	1,07
Standartizuotas mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) (100 000 gyventojų)	302,9		282,1	232,1	359,1	1,07
Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) (100 000 gyventojų)	236,4	57	195,2	107,3	617,8	1,21
Standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) (100 000 gyventojų)	238,7		194,4	113	518,7	1,05
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) (10 000 gyventojų)	27,4	66	45,6	24,2	71,1	0,60
Tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje (proc.)	39	1279	46,5	17,3	64,8	0,84
Tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje (proc.)	39,6	2175	52,5	34,8	67,9	0,75
Tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje (proc.)	52,5	3824	49,9	18,6	65,6	1,05
Tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje (proc.)	37,7	2108	39	14,7	54,3	0,97

1 lentelė. Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis

Iš 1 lentelėje „Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių profilis“ pateiktų PRS rodiklių reikšmių matyti, kad:

1. Iš visų sveikatos rodiklių yra geresni (**žalioji zona**):

- išvengiamas mirtingumas;
- mirtingumas dėl savižudybių;
- mirtingumas dėl išorinių priežasčių;
- sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis;
- pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių
- į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui;
- mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu
- kūdikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus dalis;
- slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui skaičius;
- sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze;
- sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis;
- tikslinės populiacijos (6-14m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje;
- tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje

2. Dalis rodiklių reikšmės patenka į prasčiausių savivaldybių kvintilių grupę (**raudonoji zona**):

- vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė;
- mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius;
- susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius;
- mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl nukritimo;
- mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl transporto įvykių;
- šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius;
- kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas;
- tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje.

3. Didžioji dalis Šilalės rajono rodiklių reikšmių patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią kvintilių grupę (**geltonoji zona**), tačiau į juos taip pat reikėtų atkreipti dėmesį:

- mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose skaičius;
- socialinės rizikos šeimų skaičius;
- ilgalaikio nedarbo lygis;
- gyventojų skaičiaus pokytis;
- socialinės pašalpos gavėjų skaičius;
- sergamumas tuberkulioze;
- mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo;
- transporto įvykiuose patirtų traumų skaičius;
- mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu;
- nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai);
- gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais (asmenų skaičius);
- gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais;
- išvengiamų hospitalizacijų skaičius;

- išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius;
- savivaldybei pavaldžių stacionarines asmens sveikatos priežiūras paslaugas teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų pacientų pasitenkinimo lygis;
- sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze;
- 2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė);
- 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina, 3 dozės) skiepavimo apimtys;
- mokinių dantų ėduonies intensyvumo indeksas;
- paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius;
- mirtingumas/standartizuoto mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis;
- mirtingumas/standartizuoto mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis;
- mirtingumas/standartizuoto mirtingumo nuo cerebravaskulinių ligų rodiklis;
- tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje;
- tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje.

Išsamesnei analizei, kaip prioritetinės sveikatos problemos, pasirinkti šie rodikliai:

- Šilalės rajono gyventojų mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl nukritimo;
- Šilalės rajono gyventojų mirtingumas/standartizuotas mirtingumas dėl transporto įvykių;
- Šilalės rajono kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas.

2. SPECIALIOJI DALIS

ATRINKTŲ RODIKLIŲ DETALI ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS

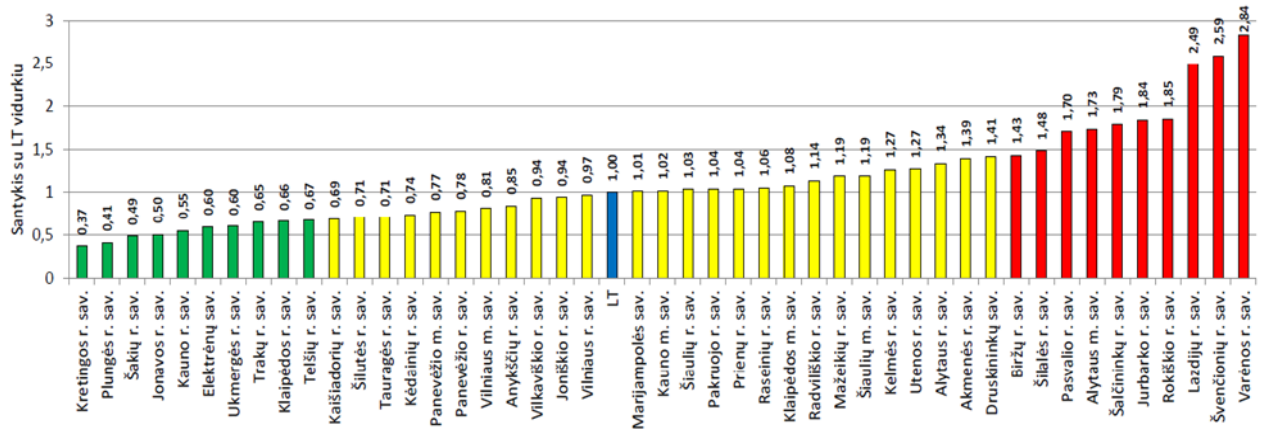
2.1. ŠILALĖS RAJONO GYVENTOJŲ MIRTINGUMAS/STANDARTIZUOTAS

MIRTINGUMAS DĖL NUKRITIMO

Aukšto mirtingumo rodiklio dėl nukritimo analizė savivaldybėje yra būtina įgyvendinant Lietuvos sveikatos programos tikslo „Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką“ uždavinį „Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį“ bei ieškant šios problemos priežasčių ir sprendimo būdų.

Lietuvoje iš 100 000 gyventojų, 2016 m. 14 mirė nukritę (nugriuvę). Iš viso užregistruotas 401 mirties atvejis dėl nukritimų. Beveik 2 kartus daugiau dėl nukritimų mirė vyrų nei moterų (251 vyrų, 150 moterų). Dažniausiai sunku nustatyti nukritimo aplinkybes, todėl 40,4 proc. (162 atvejai) nukritimų yra nepatiksinti. 17,2 proc. (69 atvejai) sudarė mirtys dėl kitų griuvimų, 12,5 proc. (50 atvejų) mirčių sudarė griuvimai ant/nuo laiptų bei pakopų. 12 proc. (48 atvejai) – griuvimai lygioje vietoje paslydus, einant ar užkliuvus. Savivaldybėse mirtingumo dėl nukritimų rodiklis pasiskirstęs netolygiai ir svyravo nuo 0 Širvintų r. sav. iki 24,8/100 000 gyv. Lazdijų r. sav., Ukmergės r., Šiaulių r., Jurbarko r., Šalčininkų r., Rokiškio r. savivaldybių gyventojų mirtingumas dėl nukritimų Lietuvos vidurkį viršijo apie 2 kartus, Alytaus r., Elektrėnų r., Lazdijų r. savivaldybės – virš 3 kartų. 2016 m. dėl nukritimų nemirė nė vienas Širvintų r., Birštono, Kelmės r., Kazlų Rūdos, Pagėgių, Plungės r., Rietavo savivaldybių gyventojas.

1 pav. Mirtingumas dėl nukritimų (W00–W19) 100 000 gyv savivaldybėse 2016 metais

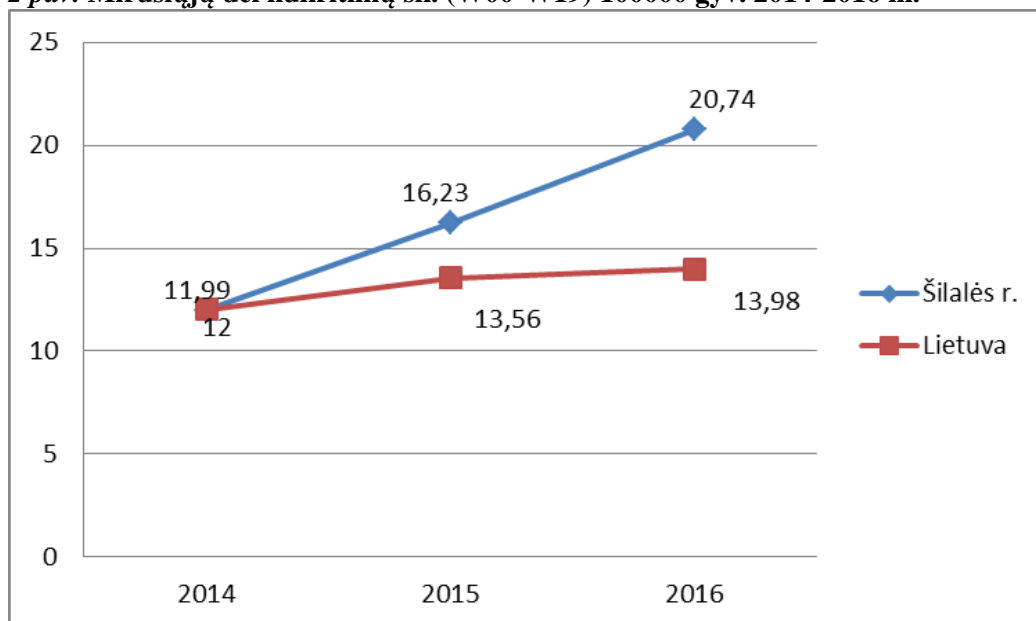

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Kaip matyti žemiau pateiktame 2 paveiksle, mirtingumo dėl nukritimų skaičius Šilalės rajono savivaldybėje kasmet kinta. Šilalės rajonas dėl mirtingumo nuo nukritimų rodiklio reikšmę patenka į prasčiausią savivaldybių kvintilių grupę (raudonąją zoną). Stebint mirtingumo dėl nukritimų rodiklių dinamiką matyti, jog paskutiniaisiais tiriamaisiais metais Šilalės rajono savivaldybėje šis rodiklis ženkliai aukštesnis už Lietuvos vidurkį.

Šilalės rajone 2016 metais buvo užfiksuoti 5 mirčių dėl nukritimo atvejai. Dėl šios priežasties mirė 4 vyrai ir 1 moteris. Visi mirusieji – vyresnio amžiaus asmenys: 62 ir 64 metų amžiaus vyrai, kurių mirties priežastis – nukritimas (griuvimas) ant ir nuo laiptų, 71 ir 45 metų amžiaus vyrų mirties priežastys dėl nukritimo, nepatikslintos, 92 amžiaus moters mirties priežastis – griuvimas lygioje vietoje paslydus, einant ar užkliuvus. Beveik visi mirusieji – kaimo gyventojai (2 lentelė).

2 pav. Mirusiųjų dėl nukritimų sk. (W00-W19) 100000 gyv. 2014-2016 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

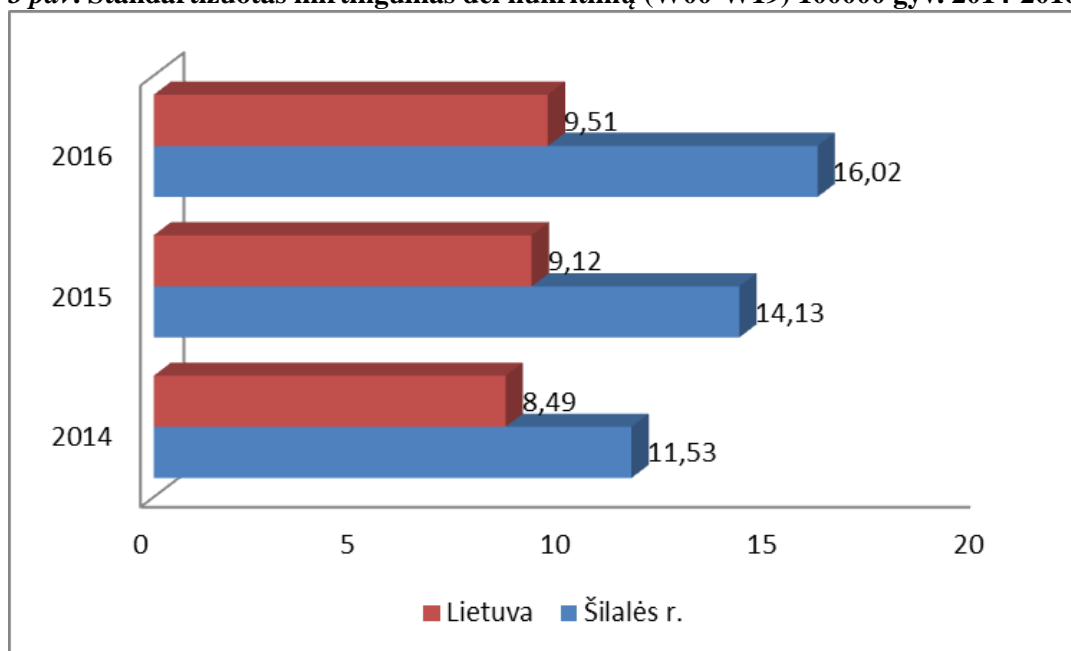
2 lentelė. Mirusiųjų dėl nukritimo pasiskirstymas pagal lytį ir amžiaus grupes Šilalės r. 2016 m.

	Amžiaus grupės				
	0-44 m.	45-54 m.	55-64 m.	65-74	75m.+
Moterys	0	0	0	0	1
Vyrai	0	1	2	1	0

Šaltinis: Higienos instituto Mirties priežasčių registras

Savivaldybėse standartizuotas mirtingumo dėl nukritimo rodiklis pasiskirstęs netolygiai ir svyruoja nuo 0,00/100 000 gyv. iki 33,9/100 000 gyv. Apžvelgiant 2014 – 2016 m. laikotarpį matyti, kad Šilalės rajone standartizuotas mirtingumo dėl nukritimo rodiklis visada buvo didesnis už šalies rodiklio vidurkį. 2016 m. Šilalės rajone šis rodiklis siekė 16,02/100 000 gyv., Lietuvoje – 9,51/100 000 gyv. (3 pav.).

3 pav. Standartizuotas mirtingumas dėl nukritimų (W00-W19) 100000 gyv. 2014-2016 m.

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Apibendrinant analizę galima teigti, kad aukštą mirtingumo dėl nukritimo rodiklį Šilalės rajone lemia vyriška lytis ir vyresnis asmenų amžius. Nors sužalojimus dėl nukritimo 65+ m. amžiaus grupėje dažniau patiria moterys nei vyrai, tačiau žvelgiant į mirčių dėl nukritimo statistiką, galima daryti prielaidą, kad vyrai dažniau nei moterys patiria sunkius arba mirtinus sužalojimus. Ieškant šios problemos sprendimo būdų, būtina vykdyti mokslu pagrįstos informacijos sklaidą, organizuoti mokymus pagyvenusiems asmenims bei jų artimiesiems griuvimų prevencijos klausimais, skirti reikiamą dėmesį saugesnės namų aplinkos kūrimui, fizinio aktyvumo skatinimui.

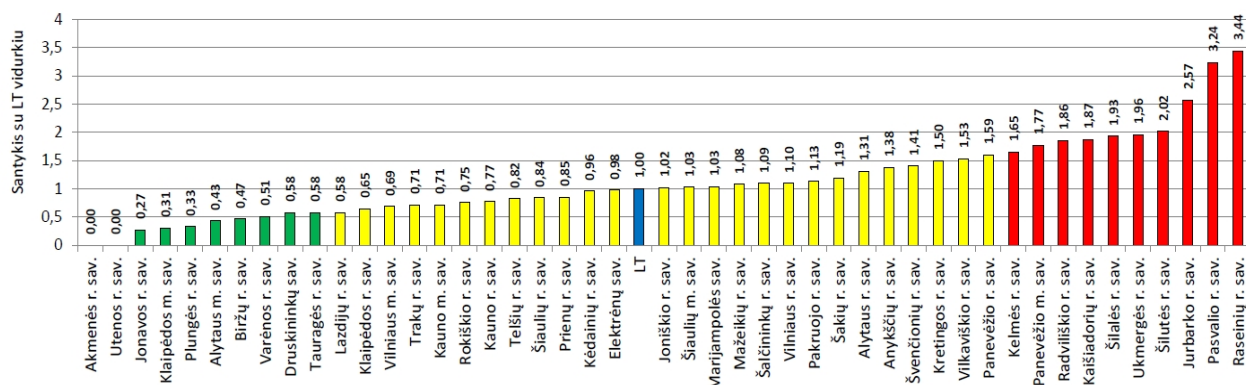
2.2. ŠILALĖS RAJONO GYVENTOJŲ MIRTINGUMAS DĖL TRANSPORTO ĮVYKIŲ

Aukšto mirtingumo rodiklio dėl transporto įvykių analizė yra būtina įgyvendinant LSP tikslo „Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką“ uždavinį „Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių“, ieškant šios problemos priežasčių bei jos sprendimo būdų.

Lietuvoje didelis dėmesys kreipiamas avaringumo mažinimui keliuose, tačiau 2016 m. Lietuvoje dėl transporto įvykių (V00-V99) žuvo 246 gyventojai. Galima pasidžiaugti tik tuo, kad kasmet vis mažiau gyventojų žūsta keliuose (2015 m. – 307 mirty). Tačiau visų šių mirčių buvo galima išvengti. Daugiausiai mirčių transporto įvykiuose patyrė Vilniaus m. (59 mirty) bei Kauno m. (46 mirty) savivaldybių gyventojai. Apie 2 kartus Lietuvos vidurkį viršijo Jurbarko r., Šilutės r., Ukmergės r., Šilalės r. savivaldybių rodikliai. Pasvalio r. bei Raseinių r. savivaldybių rodikliai Lietuvos vidurkį viršijo daugiau kaip 3 kartus. 2016 m. transporto įvykiuose nežuvo nė vienas Birštono, Palangos m., Neringos, Akmenės r., Kalvarijos, Rietavo, Utenos r. savivaldybių gyventojas.

Šilalės rajone paskutiniiais tiriamaisiais metais užfiksuotos 4 mirty, savivaldybės rodiklis 16,6/100 000 gyv. ir jis 2 kartus viršijo Lietuvos vidurkį (8,6/100 000 gyv.). Pagal šį rodiklį 2016 m. Šilalės rajono savivaldybė patenka tarp 10 savivaldybių, kuriose situacija yra prasčiausia. (4 pav.)

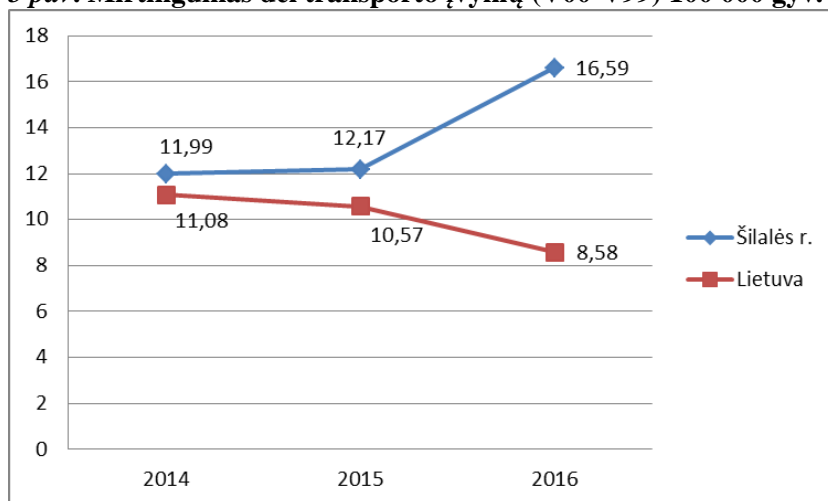
4 pav. Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv. savivaldybėse 2016 metais

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

2016 m. Šilalės rajone eismo įvykiuose žuvo 4 gyventojai. Iš jų – 3 jauno (25 ir 26 metų), darbingo amžiaus moterys ir 1 vyresnio amžiaus (74 metų) moteris. Per 2013-2016 m. laikotarpį Šilalės rajone žuvo 14 gyventojų. Stebint mirtingumo dėl transporto įvykių rodiklių dinamiką matyti, jog 2014 ir 2015 metais Šilalės rajono rodiklis buvo artimas šalies rodikliui. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2016 metais Šilalės rajono gyventojų mirtingumas ženkliai išaugo – 100 tūkst./gyv. teko 16,59 atvejai, tuo tarpu šalyje šis rodiklis buvo 8,58/ 100 tūkst.gyv. (5pav.).

5 pav. Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv. 2014-2016 metais

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

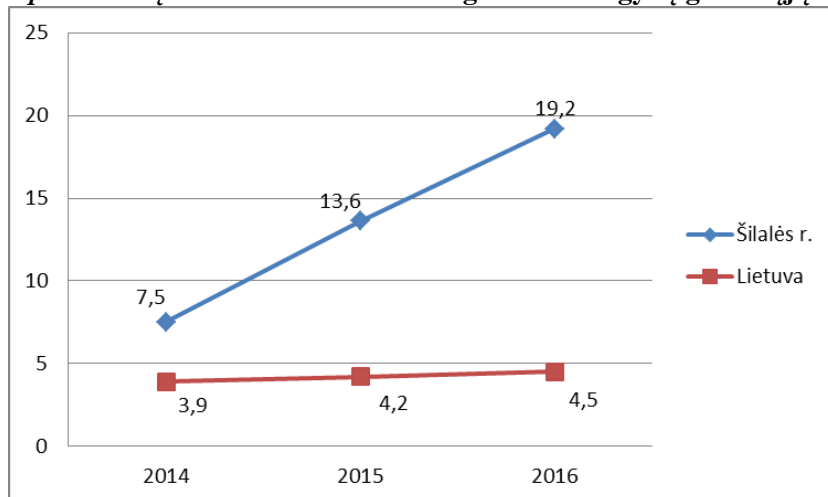
Didesnį mirtingumo rodiklį gali lemti neatsakingas eismo dalyvių elgesys, vairuotojų vairavimo įgūdžių stoka, įvykiai dėl laukinių gyvūnų kaltės, blogo matomumo ir kt. aplinkybių. Taip pat reikėtų griežtesnės neblaivių eismo dalyvių kontrolės.

2.3 KŪDIKIŲ (VAIKŲ IKI 1 M. AMŽIAUS) MIRTINGUMAS ŠILALĖS RAJONE

Aukšto kūdikių (vaikų iki 1 metų amžiaus) mirtingumo rodiklio analizė Šilalės rajono savivaldybėje yra būtina įgyvendinant Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programos tikslo „Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius“ uždavinį „Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą“ bei ieškant šios problemos priežasčių ir sprendimo būdų.

Vertinant gyventojų sveikatą ir socialinius ekonominius pokyčius tam tikroje administracinėje teritorijoje, labai svarbūs yra kūdikių mirtingumo statistiniai duomenys. Per pastaruosius metus kūdikių iki vienerių metų mirtingumas Lietuvoje kito nežymiai. Šilalės rajono savivaldybėje 2014 m. vaikų iki 1 m. amžiaus mirtingumo rodiklis buvo du kartus didesnis už Lietuvos vidurkį - 7,5 atvejai/1000 gyvų gimusiųjų, tačiau pastaruosius dvejus metus šis rodiklis didėjo ir 2015 m. buvo 3 kartus didesnis nei Lietuvos vidurkio rodiklis – 13,6 atvejai /1000 gyvų gimusiųjų, o 2016 metais šis rodiklis jau išaugo iki 19,2 atvejų ir 4 kartus viršijo šalies vidurkį.

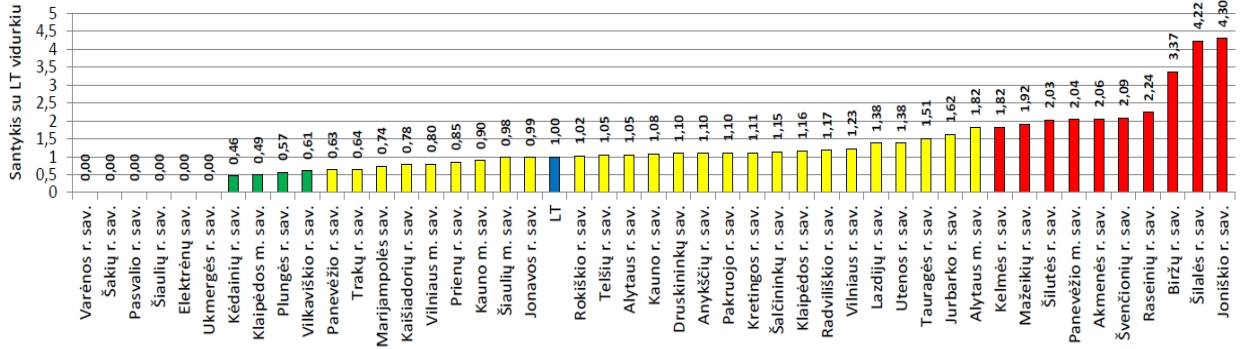
6 pav. Vaikų iki 1 m. amžiaus mirtingumas 1000 gyvų gimusiųjų

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Žemiau pateiktame grafike pavaizduotas vaikų iki 1 m. amžiaus mirtingumo palyginimas Šilalės rajono savivaldybėje su Lietuvos ir kitų savivaldybių rodikliais 1000 gyvų gimusių (2016 m.) (7 pav.).

7 pav. Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių savivaldybėse 2016 metais

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

2016 m. Lietuvoje mirė 139 kūdikiai, tai 7 atvejais daugiau nei 2015 m. Nuo 2014 m. kūdikių mirtingumo didėjimą daugiausiai lėmė 28 parų ir vyresnių kūdikių mirtingumo padidėjimas. 2016 m. pagrindinės kūdikių mirties priežastys išliko įgimtos formavimosi ydos (40,3 proc.) ir perinatalinio laikotarpio ligos (30,2 proc.) (2015 m. atitinkamai buvo 38,6 ir 34,9 proc.). 2016 m. 6,5 proc. kūdikių mirė dėl kvėpavimo sistemos ligų, 5 proc. – dėl infekcinių ir parazitinių ligų, 5 proc. – dėl išorinių mirties priežasčių.

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2016 m. Šilalės rajono savivaldybėje mirė 5 kūdikiai (vaikai iki 1 m. amžiaus): 3 kūdikiai mirė dėl įgimtos formavimosi ydos (1 iš jų – dėl įgimtos nervų sistemos formavimosi ydos), 1 – dėl endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos: mitybos ir medžiagų apykaitos sutrikimo, 1- dėl išorinės mirtingumo priežasties (nelaimingi atsitikimai, iš jų: kitoks atsitiktinis kvėpavimo sutrikdymas).

Apibendrinant analizę galima teigti, kad didžiuosiuose miestuose šie rodikliai yra geresni dėl akušerinės ir neonatologinės pagalbos regionalizavimo, perinatologijos centrų su šiuolaikiniais naujagimių reanimacijos ir intensyvios terapijos skyriais steigimo, naujagimių transportavimo sistemos sukūrimo ir jos funkcionavimo, išankstinės ir patikimos diagnostikos neštumo laikotarpiu.

3. IŠVADOS

1. Šilalės rajonas dėl mirtingumo nuo nukritimų rodiklio reikšmė patenka į prasčiausią savivaldybių kvintilių grupę (raudonąją zoną). Stebint mirtingumo dėl nukritimų rodiklių dinamiką matyti, jog paskutiniaisiais tiriamaisiais metais Šilalės rajono savivaldybėje šis rodiklis ženkliai aukštesnis už Lietuvos vidurkį. Šilalės rajone 2016 metais buvo užfiksuoti 5 mirčių dėl nukritimo atvejai.

2. 2016 metais Šilalės rajone išaugo gyventojų mirtingumas dėl transporto įvykių. Šilalės rajone paskutiniaisiais tiriamaisiais metais užfiksuotos 4 mirtys, savivaldybės rodiklis 16,6/100 000 gyv. ir jis 2 kartus viršijo Lietuvos vidurkį (8,6/100 000 gyv.). Pagal šį rodiklį 2016 m. Šilalės rajono savivaldybė patenka tarp 10 savivaldybių, kuriose situacija yra prasčiausia.

3. Kūdikių mirtingumo rodiklis Šilalės rajone didėja trečius iš eilės. 2016 m. Šilalės rajono savivaldybėje kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumo rodiklis buvo 4 kartus didesnis už Lietuvos vidurkio rodiklį.

4. REKOMENDACIJOS

Siekiant mažinti gyventojų transporto įvykiuose patirtų traumų ir mirtingumo skaičių reikėtų:

- stiprinti saugumo priemones;
- skatinti ir mokyti gyventojus nešioti atšvaitus, liemenes ar šviesą atspindinčius rūbus tamsiu paros metu;
- gyventojams organizuoti saugaus eismo renginius (akcijos (šviesos atšvaitų dalijimas pėstiesiems), informacijos sklaida, mokymai, socialinės reklamos);
- ugdymo įstaigose mokyti vaikus saugaus eismo ir kultūros kelyje;
- griežčiau kontroliuoti gyventojus, pažeidžiančius kelių eismo taisykles;
- stiprinti saugumo priemones avaringiausiuose kelių ruožuose, rajono gyvenvietėse;
- didesnę dėmesį skirti kelių priežiūrai žiemos sezono metu laiku valant ir barstant gatves esant slidžiai kelio dangai;
- bendruomenėse įvairaus amžiaus žmonių grupėms organizuoti pirmosios pagalbos teikimo mokymus.

Siekiant sumažinti mirtingumą dėl nukritimo rekomenduojama:

- vykdyti mokslu pagrįstos informacijos sklaidą;
- kreipti daugiau dėmesio saugios aplinkos kūrimui;
- vykdyti mokymus, ugdant gyventojų sąmoningumą nelaimingų atsitikimų prevencijos klausimais;
- vykdyti mokymus teikiant žinias ir ugdant įgūdžius, bei teikiant pagalbą traumų atvejais
- organizuoti mokymus pagyvenusiems asmenims bei jų artimiesiems griuvimų prevencijos klausimais;
- vykdyti įvairias fizinio aktyvumo priemones, galinčias sumažinti senų žmonių kritimų ir su jais susijusių traumų skaičių.

Siekiant sumažinti kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumą reikėtų:

- organizuoti atsakingos tėvystės mokymo kursus asmenims ir šeimos nariams, kuriems trūksta socialinių įgūdžių, suteikiant žinių, reikalingų auginant kūdikį;
- šeimas, kurios priklauso rizikos grupei ar turi priklausomybes nuo psichoaktyvių medžiagų, mokyti apie žalą kūdikio sveikatai dėl alkoholio ir tabako gaminių vartojimo neštumo metu;
- ugdymo įstaigose organizuoti ir vykdyti lytinio švietimo programą.

Siekiant geresnės Šilalės rajono savivaldybės gyventojų sveikatos būklės, būtina plėtoti sveikatinimo veiklas visose savivaldybės politikos srityse:

- gerinti bendruomenės sveikatos raštingumą, vykdyti visuomenės švietimą per vietines visuomenės informavimo priemones, teikiant mokslu pagrįstą informaciją apie sveikos gyvensenos principus, įgūdžių ugdymą ir ligų profilaktiką;
- skatinti gyventojus aktyviai dalyvauti Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro, švietimo ir sporto įstaigų organizuojamuose įvairiuose sveikatinimo veiklos renginiuose;
- vykdyti sveikatą stiprinančių mokyklų plėtrą Šilalės rajono savivaldybės švietimo įstaigose.
- skatinti visuomenės sveikatos ir asmens sveikatos priežiūros bei kitų sektorių bendradarbiavimą kompleksiskai sprendžiant savivaldybės gyventojų sveikatos problemas;
- toliau vykdyti valstybės finansuojamas prevencines programas. Norint pasiekti didesnę gyventojų informuotumą ir aktyvų gyventojų dalyvavimą šiose programose, skatinti visuomenės sveikatos priežiūros ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų bendradarbiavimą.

- siekti sumažinti akivaizdžius sveikatos netolygumus tarp miesto ir kaimo gyventojų bei skirtingų socialinių sluoksnių.
-

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Šilalės rajono savivaldybė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Šilalės rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2017 metų ataskaitos ir Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2016 metų ataskaitos
Dokumento registracijos data ir numeris	2018-03-29 16:29 Nr. T1-94
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jonas Gudauskas Meras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2018-03-29 16:37
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2018-03-29 16:37
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A)
Sertifikato galiojimo laikas	2016-11-17 16:29 - 2018-11-17 16:29
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	2
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	1
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	T1-94 priedas 1.docx
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	T1-94 priedas 2.docx
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	iSign.lt ADoc v1.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2018-03-29 17:44 nuorašą suformavo Sistemos administratorius
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-